

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Manke... 5

DAGNY

TIDNING FÖR
SVENSKA
KVINNORÖRELSEN

UTGIFVEN GENOM FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET AF FÖRENINGEN DAGNY

Nr 9.

Stockholm den 27 Februari 1913

6:e årg.

<p>Prenumerationspris: 1/2 år... kr. 4: 50 1/4 år... kr. 2: 50 3/4 " " " 3: 50 1/4 " " " 1: 25 Lösnummer 10 öre. Prenumeration sker såväl i landsorten som i Stockholm å närmaste postanstalt eller bokhandel.</p>	<p>Redaktion: Klarabergsgatan 48, två tr. Telefoner: Allm. 63 53. Riks- 122 85. Utgifningstid hvarje torsdag.</p>	<p>Redaktör o. ansvarig utgivare: ELLEN KLEMAN. Mottagningstid: kl. 11-12. Sthlm 1913, F. Englunds Boktr.</p>	<p>Expedition och Annonskontor: Klarabergsgatan 48, två tr. Post- och telegrafadress: DAGNY, Stockholm.</p>	<p>Annonspris: 15 öre per mm. Enkel spaltbredd 50 mm. Marginalannons under texten 15 mm:s höjd per gång 10: - Rabatt: 5 ggr 5 %, 10 ggr 10 %, 20 ggr 20 %, 50 ggr 25 %. Annons bör vara inlämnad senast måndag f. m.</p>
--	---	--	--	---

Äktenskap — förvärfvarsarbete.

I Idun för den 16 febr. har Ellen Key värtaligt och varmt fört de rösträttskräfvande kvinnornas talan. Hennes ord ha, som alltid, haft en klang som ljuder vida omkring, och vi äro henne tacksamma för att hon trädt fram som en af de våra.

Den ifrågavarande artikeln innehöll emellertid en liten hänsyftning på "mödrarnes förvärfvarsarbete, som ju är programmet för den riktning inom kvinnorörelsen, jag kallat den a-maternella". Och enligt en af Aftonbladets medarbetare, som haft en intervju med Ellen Key, skulle hon ha sagt sig ta bestämdt afstånd från de "radikala kvinnosakskvinnorna", som vilja "kasta ut den gifta kvinnan i samhällslivet såsom själförsörjande och ställa barnen utanför hemmet". Det torde vara möjligt, att orden fallit något annorlunda, men kan det ju vara skäl att litet närmare skärskåda en sådan tankegång.

Icke är det kvinnorörelsen eller "de radikala kvinnosakskvinnorna", som vilja "kasta ut den gifta kvinnan i samhällslivet som själförsörjande". De gifta kvinnorna äro redan i stort antal "utkastade", och den motor, som förflyttat dem ut på arbetsfältet, är den ekonomiska nödvändigheten. Icke är det några kvinnosaksteorier, som drivit fru Andersson till fabriken och fru Pettersson till sitt stånd på köttorget, fru Karlsson till en syateljé och Ola Perssons hustru till godsherrns ladugård o. s. v. Lika litet kan man misstänka de

kvinnliga tjänstemännen i post och järnväg etc. att vara representanter för den "a-maternella" riktningen af kvinnorörelsen, därför att de vilja behålla sina platser som gifta. Nej, saken är helt enkelt den, att bibehållandet af platsen är den nödvändiga förutsättningen för giftermålet. (Naturligtvis finns det också gifta kvinnor, för hvilka arbetsuppgiften utom hemmet är ett löstintresse utan att vara en ekonomisk nödvändighet, men dem behöfver man ej tänka på i detta sammanhang.) Säkert är, att antalet män, som i lifvet — och efter döden — kunna spela rollen af "försörjare", är i ständigt aftagande. Låt oss komma ihåg de 75,433 änkor öfver 60 år, som enligt ålderdomsförsäkringskommitténs utredning voro "understödda" vid 1908 års ingång!

Det är så ofta här i världen, som orsak och verkan förblandas. Alldeles speciellt kvinnosakskvinnorna ha anledning att behjerta denna sanning. Kvinnorörelsen har icke föranledt de gifta kvinnornas förvärfvarsarbete. Detta är en naturnödvändig följd af den ekonomiska utvecklingen. Och på grundval af detta faktum fordrar kvinnorörelsen, att samhället måtte sluta upp med att lägga sten på kvinnornas försörjarbörda i namn af en konventionell forntidslögn, som alltjämt rubricerar de gifta kvinnorna såsom "försörjda på det för dem naturliga sättet" i motsats till dem, "som nödgas söka sin utkomst af eget arbete", d. v. s. de ogifta — se Politisk rösträtt för

kvinnor, den af öfverdirektör Wideell verkställda statistiska utredningen, pag. 126. "De radikala kvinnosakskvinnorna" fordra blott att samhället för kvinnornas vidkommande skall taga konsekvenserna af den ekonomiska utveckling, som männen skapat, som kvinnorörelsen således icke har vare sig äran eller skammen af.

Om man nu också har den krassa åsikten, att det i stort sedt är de ekonomiska förhållandena, som bestämmer de många gifta kvinnornas ställning af hemkvinnor, eller själförsörjande, så följer däraf alls icke ett förbiseende af de tragiska konflikter, som på ett annat plan än det ekonomiska möta nutidskvinnan. Många äro de kvinnoöden, som under växlande former besanna Ellen Keys ord om våra dagars kvinna: "Hon nödgas kvida i valet mellan att hänsynslöst söka sitt eget eller misslyckas; mellan tvånget att vara hammare eller städ, att splittra sig för att ge eller samla sig för att skapa."

A. K.

Verkställande Utskottet i L. K. P. R. till fru Bertha Nordenson.

Verkställande Utskottet i Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt anholder om benäget upptagande i Dagny af följande bref, som tillställdes fru B. Nordenson vid återlämnandet af hennes artikel, hvilken sedan infördes i förra numret af Dagny.

Fru Bertha Nordenson.

Red. af Rösträtt för Kvinnor har till V. U. öfverlämnat en af Fru B. Nordenson skriven artikel, insänd till publicerande i tidningen. Red. hade enträget värdjat till Fru Nordenson att — för rösträttsrörelsens skull — afstå från önskan om dess publicerande, då den enligt red:s mening komme att ge signalen till en onödig strid, som endast kunde skada rörelsen utåt och inåt och som dessutom komme att betänkligt inkräkta på tidningens hårdt anlitade utrymme. Fru Nordenson hade det oakadt vidhållit sin begäran, hvarför red. ansåg sig böra inhämta V. U:s mening.

Efter att ha tagit del af artikeln i fråga enade sig V. U. om att red:s betänkligheter voro välgrundade och att artikeln ej borde införas i R. f. K. Men då Fru Nordenson skrifer i flera kvinnors namn, vore det önskvärdt, att de synpunkter V. U. önskar få framställa också komma till dessas kännedom, och V. U. anholder därför, att Fru Nordenson godhetsfullt ville låta dem taga del af detta bref, som i hufvudsak innehåller hvad red., om artikeln publicerats, skulle ansett sig böra anföra.

1. Den i n:r 1 af R. f. K. detta år införda redaktionsartikeln "De som spärra vägen" är icke ett anfall på högerkvinnorna, utan ett tillbakaslående af dessas upprepade anfall och föranleddes närmast af Fru v. Ecker-manns artikel i samma n:r. Red. hade gjort förf. uppmärksam på att tidningen, som förut just för neutra-

litetens skull icke med ett ord berört statsrådet Bergs tal, ansåg sig böra införa äfven ett utdrag ur detta, om Fru v. E. vile ha sin artikel publicerad.

2. Rörelsens neutralitet kan icke vara af fullt samma art, sedan vår fråga blifvit en politisk partifråga. Den politiska utvecklingen inom landet medför med nödvändighet, att vänsterns och högerens rösträttskräfvande kvinnor ha i viss mån olika arbetsuppgifter, hvilket således är en följd af förhållanden, öfver hvilka vi icke äro herrar. Ingen kan neka, att F. K. P. R:s högerkvinnor ha både en svår ställning och en dryg arbetsuppgift, men ansvaret därför bära icke vi. Neutraliteten inom rörelsen har blifvit svårare och ömtåligare, men den kan dock tillvidare upprätthållas, men endast under den förutsättningen, att för alla till F. K. P. R. anslutna kvinnor kärnpunkten är själva arbetet för uppnående af fulla medborgerliga rättigheter. Med fältropet neutralitet får arbetet icke äfventyras eller förlamas: det viktigaste är dock att målet nås. Att i neutralitetens namn begära att några skola ha rätt att på mångahanda sätt försvåra arbetet, under det att andra icke ha rätt att försvara sig, det är att göra neutraliteten till både sköld och anfallsvapen för ena parten och lämna den andra oskyddad och obehäpnad. Neutraliteten fordrar af alla partiets kvinnor god vilja till förstående, vid syn, kamratligt och energiskt arbete. Finnes detta, komma vi också att gemensamt nå målet.

3. Då fru Nordenson i förbigående säger att "F. K. P. R. går så långt, att den ej skyr att enrollera kvinnor af utländsk nationalitet för att stärka numerären", bedja vi få påpeka, att detta är ett stort misstag. Som Stockholms F. K. P. R:s vice ordförande offentligen meddelat, lär det inom hufvudstadsföreningen funnits två medlemmar, som icke äro svenska medborgare, och dessa ha i många år tillhört föreningen. Sedan ha tillkommit fyra, hvilka dock under många år bott och arbetat i Sverige. "Förstärkningen" är således synnerligen minimal.

4. Slutligen vädja vi till Fru Nordenson och de Stockholmskvinnor, som förenat sig med henne om upp-tattningen i den insända artikeln, att hjälpa ledningen i dess arbete i stället för att försvåra det. Vi bedja Er betänka, att de flesta af oss ge största delen af den tid och de krafter, som annat arbete lämnar öfriga, till främjandet af de svenska kvinnornas gemensamma bästa, och att vi väl behöfva Er förstående och Er hjälp. Den vackra enighet, som förut utmärkt vår rörelse, är i fara genom några få energiska Stockholmskvinnors tro, att de göra rörelsen en tjänst genom att kritisera ledningen.

Centralstyrelsemötet visade, att förtroendet till V. U:s goda vilja och ärliga arbete ännu är orubbadt inom landsorten, och vi bedja Er betänka, om Ni gör vår gemensamma sak någon tjänst genom att söka rubba detta förhållande.

Vi å vår sida förklara, att vi vid ledningen af L. K. P. R:s angelägenheter allvarligt sträfva att utesluta alla partisynpunkter och endast söka taga hänsyn till hvad som kan främja uppnåendet af det mål, som kom-

mer att bli af utomordentlig betydelse för vårt kön och vårt land.

Landsföreningens för kvinnans politiska rösträtt
Verkställande Utskott

Anna Whitlock.
Ordförande.

Signe Bergman.
V. ordförande,

Ezaline Boheman.
Sekreterare.

Karolina Widerström.

Ester Brisman.
Suppleant.

Ebba Palmstierna.
Suppleant.

Fru B. Nordenson till V. U.

Fru Bertha Nordenson, som af oss underrättats om att V. U. önskat i Dagny publicera sitt till henne förut afsända bref, har begärt plats för nedanstående svar å detsamma.

Red.

* * *

Med anledning af att Verkställande Utskottet i Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt i Dagny publicerar det bref, som Verkställande Utskottet tillskref mig, då det återsände den artikel jag begärt att få införd i Rösträtt för Kvinnor, vill jag för det första framhålla, att jag, V. U:s önskan likmätigt, genast skickade skrifvelsen till de medlemmar af Stockholmsföreningen, hvilka hade deltagit i mitt uttalande.

För det andra ber jag att få poängtera min till redaktionen af Rösträtt för Kvinnor tidigare uttalade mening, att icke jag, genom min artikel, gifvit "signalen" till strid, då denna redan gifvits af tidningen själf såväl genom insändaren af den 15 dec., undertecknad Kvinnosaks kvinna, som genom den redaktionella artikeln "De som spärra vägen", hvilken publicerades i tidningens första nummer för året. Det anfall, som där gjordes på de moderata kvinnorna, var det som uppkallade mig, och andra med mig, att göra ett uttalande i saken.

Till svar på den underliga värdningen i V. U:s bref om de, "som göra neutraliteten till både sköld och anfallsvapen för ena parten och lämna den andra oskyddad och obehäpnad", samt talet om att några "försvara arbetet, under det andra icke ha rätt att försvara sig", frågar jag: Hvilka äro obehäpnade och ha icke rätt att försvara sig? Är det V. U., som har ett eget pressorgan till sitt förfogande, eller de, som icke kunna få in ett genmäle i Rösträtt för Kvinnor, som dock skall vara organ för alla medlemmar af rösträttsföreningen.

V. U. framhåller, att jag i min artikel anmärker på att utländskor upptagas i F. K. P. R. för att förstärka numerären, och meddelar i anledning häraf, att endast 6 medlemmar, som icke äro svenska medborgare, finnas i Stockholmsföreningen. Jag vill då blott påpeka, att det af mig väckta stadgeändringsförslaget med syfte att utländsk kvinna ej må vinna inträde i föreningen af Stockholmsföreningens styrelse i höstas afstyrktes, med den motiveringen att rösträttsarbetet är internationellt.

Under debatten om denna sak i Stockholms F. K. P. R. betonades äfven, att genom denna stadgeändring skulle en hel del goda och intresserade utländska krafter utestängas från arbetet, och ur denna synpunkt talades det ifrigt mot förslaget.

V. U. vädjar slutligen till mig och de Stockholmskvinnor, som förenat sig med mig om artikeln, att icke försvara arbetet för ledningen utan i stället hjälpa den i dess svåra och ansträngande uppgift. Jag ber att å dessa damers och mina egna vägnar få uttala en bestämd försäkran, att vi i allt söka understödja det arbete, som leder till det af oss alla så ifrigt omfattade målet, politisk medborgarrätt för Sveriges kvinnor, och att om vi af någon orsak se oss nödsakade att kritisera en åtgärd, som af ledningen vidtagits, detta endast sker i känslan af att kritik på denna punkt varit nödvändig och af omständigheterna påkallad.

Stockholm den 24 februari 1913.

Bertha Nordenson.

Annonsera i DAGNY!

"Ett berättigadt likställighetskräf."

Under ofvanstående rubrik skriver Falu-Kuriren med anledning af det storartade protestmöte mot ålderdomspensioneringsförslaget, som kvinnorna i Falun anordnade den 26 dennes, i en ledande artikel bl. a. detta:

Det förefaller för öfrigt bra hårdt om kvinnorna skola straffas för att de äro fler än männen, för att de lefva längre och tidigare bli invalider. Det torde inte kunna visas, att dessa omständigheter äro beroende på att kvinnorna missköta sig. Snarare är det tvärtom. Männen dö tidigare, visserligen till en god del beroende på farligare arbete, men också på grund af ett mindre ordentligt lefnadssätt. Det senare är väl den hufvudsakliga orsaken till att ungarlarnas dödlighet är större än de gifta männens. Men nu blir männens mindre ordentliga lefnadssätt dem till nytta vid pensioneringen! Det låter barockt, men det är inte desto mindre sant.

Emellertid torde det väl vara kostnadsfrågan, som haft afgörande inflytande på pensioneringskommitténs förslag. Men denna sak får ej betraktas enbart som ett ekonomiskt spörsmål. Har Sverige ej råd att bereda ålderdomspensionering åt alla medborgare, män och kvinnor, så må man låta frågan hvila till dess en utväg kan finnas. Att pruta af på kvinnornas rätt till förmån för männens det vore inte männen-lagstiftarne värdigt. Och vi tro inte att de skola använda sig af den utvägen.

Sprid Dagny!

Utlandet.

I mars kommer det i Alaska att motioneras om politisk rösträtt och valbarhet för kvinnor på samma villkor som för män. Om denna motion går igenom i lagstiftande församlingen, blir den lag, utan att behöva gå till folkomröstning.

I fyra stater i Nord-Amerika, Colorado, Idaho, Washington och Wyoming, äro kvinnor chefer för statens skolväsende i dess helhet, och inom Förenta Staterna finnas inalles 495 kvinnliga skolinspektörer, nästan dubbelt så många som för tio år sen.

Från Danmark skrives, att ehuru regeringspropositionen om ändring i vallagen överlämnades till ett utskott i landstinget så tidigt som den 10 januari, kommer dock det tredje utskottssammanträdet att hållas först den 20 februari.

Mellan den 8—17 januari hölls den första "kongressen för kvinnors uppfostran" i Ryssland, i St. Petersburg. 1,115 kvinnor från olika trakter af landet tog del i kongressen, 173 rapporter om hvad som kunde göras och än mera "hvad som icke kunde åstadkommas för reaktionens skull" upplästes och diskuterades, och 72 resolutioner antogos.

Inom tyska riksdagen kommer under den närmaste tiden en särskild strafflag för minderåriga förbrytare att behandlas. Och det ligger naturligtvis kvinnorna om hjärtat att äfven kvinnor skola kunna utses till bisittare vid barndomstolarna. Sedan några år tillbaka finnes det i Tyskland många hundra kvinnliga inspektörer öfver dem, som äro villkorligt dömda, men utnämningarna till assessorer skulle ge kvinnorna lagliga platser vid själfva domstolarna.

En ny landvinning.

Som man väntade har äfven Nevada nu sällt sig till de stater som ha utställt frågan om politisk rösträtt för kvinnor till folkomröstning, ehuru det ännu ej är fullt afgjort, om detta blir före 1914.

Bland de uttalanden, som gjordes till förmån för motionen om K. P. R., synes ett ha varit särskildt anmärkningsvärdt, och slutet därpå torde böra anföras och hugfästas.

En af senatorerna sade så här: "Den hand, som sätter vaggan i rörelse, är den hand, som leder världens öden. Jag afger min röst för den hand, som sätter vaggan i rörelse."

Annonsera i DAGNY!

Litteratur.

Johan Henrik Kellgren. En öfversikt af hans Iefnad och författarskap. Af *Otto Sylwan*. Bonniers förlag. Stockholm 1912.

När man riktigt sätter sig in i den tanken, att mycket mer än hundra år förlutit sedan han gick bort, den störste af gustavianerna, den på en gång mest typiske och ädlaste af sin tids svenska kulturbärare, förefaller det en nästan otroligt, att vi hittills saknat en mera utförlig och samlad bild af hans lif och gärning. Det finns väl knappast någon i vår litterära historia, som intar och ständigt intagit en mera obestridd rangplats än Kellgren. Han hör till det sällsynta fåtal, som uppskattats både af samtiden, de närmast efterföljande generationerna och sena tiders barn, efter de ödesdigra hundra åren. Vackrare och sannare har ingen i få ord gifvit oss hans personlighet och utvecklingshistoria än Aterbom, "gamla skolans" fiende och nyromantikens banérförare:

"Vi stå framför bilden af ett snille, som, från nog mycket (och ofta lättsinnigt) lekande begynnelse, från en länge nästan obetydlig uppväxt och i viss måtto tvekydig knoppning, omsider, i sin slutliga syftning till mognad, företer en af de vackraste karaktärer någon vitterhets tideböcker mäktat framvisa: en man, riktande med otröttlig ifver sina krafter åt det för hans öfvertygelse mest sanna och mest sköna; samvetsgrant vördande och förkofrande det pund, som var honom ombetrodt, under den oförtrutnaste sträfvan att fylla sin ungdoms brister och rätta sin första banas fel; lyftande sig, ur en trång och af smittor härjad lifskrets, på mer och mer frigjorda vingar till en vidare, renare, skärare ljusrymd; en skald, som tillika är litteratör och som är bäggedera med ständigt mera klarnadt begrepp om det dubbla kallets ansvarsdiga förpliktelser, med ständigt allvarligare uppfattning af deras dyrd för mänsklighet och fädernesland."

Så växer Kellgren också fram för oss ur den Sylwanska boken, från de yra ungdomsåren med sin njutningstörst och sitt yra öfverdåd, då den lifsberusade skönhetsdyrkaren med fulla händer strör omkring sig sitt lättörda hjärtas och sitt kvicka hufvuds geniala skapelser, till den mognade mannaåldern, den tid, från hvilken skalden själf i oförgängliga drag ristat sin egen bild:

"Än hade åldern icke plöjt hans panna
och icke strött sin drivva i hans lockar
och icke tyngt hans fjät och böjt hans skuldra
och släckt hans snilles eld — men hvad ej åldern,
det hade sorgen redan gjort och smärtans
fördolda gift och kampens yra brånad
och svallet af de sjudande passioner
och svikna hopp om nöjen, ack! som lofvat,
och ledsnan, mera grym, af dem, som hållit."

Men det är ej blott människan, hvars utveckling säkrare och mera utförligt än någonsin förr skildrats; öfver skaldens och kritikerns historia har också kastats en

klarare belysning, vunnit delvis genom professor Sylwans egna originalundersökningar, delvis genom anlitan- de af redan utgifna bref och specialuppsatser. Af sär- skildt intresse äro gifvetvis de sidor, som klargöra gån- gen och arten af diktarens litterära "omvändelse". Ge- nom musiken gick vägen för honom fram till frigörelse af alla de själens krafter, som slumrande legat där som brodd i ungdomsåren. Men för de nya skönhetsidealen glömde Kellgren aldrig de gamla, och stilla och har- moniskt fördjupas hos honom kärleken till det gamla och förståelsen för det nya.

Susy Silverbrand-Erikson.

Från Etna och Vesuvius. Af Nils Wilhelm Lundh. J. O. Askerbergs förlag, Stockholm.

I de flesta fall kunna ej en samling af skisser tåla jämförelsen med ett arbete af helhetsvärde, och det är redan därför förklarligt, att Nils Wilhelm Lundh ej med sitt arbete i år når upp till samma konstnärliga nivå som i fjor med sin fina skildring från Nordsjödöarna, Bleik. I "Ett utbrott", som snarare verkar ett utbrott af harm öfver "la bella Italia" än af Etna, är det fin- nen Johan Kainen, som får bära fram författarens miss- mod, och det gör han samvetsgrant, men på bekostnad af sitt eget värde som sant tecknad människotyp. Na- turligtvis göra sig äfven i denna skildring de förtjänster som erkänd stilist gällande dem författaren redan lagt i dagen, det är briljanta stämningsskildringar från det glödande lavaberget, taflor som bränna sig in i fantasien, men det kan dock ej bortdisputeras, att Johan Kainen tror man inte på i den grad som författaren tydligt önskat att man skulle göra det.

En liten förtjusande idyll däremot är "Regno Ita- lia" och den slöja af humor och naivitet, som här kastas öfver de moraliska bristerna hos Italiens driftiga vaga- bonder, utgör en välgörande kontrast mot den bittra skärpan i "Ett utbrott". Man drar på munnen och kän- ner sig på samma gång smått röd öfver den slyngeln Francesco, som gör geschäft genom att förvandla ett hus, som han ej orkade bygga färdigt, till en antik ruin, som främlingar beundra, medan han i scenedgången drömmer om hur det hem skulle ha sett ut, som han velat bygga åt sin mor, om hon bara lefvat ett enda år till. En dräplig historia, kanske den bästa i boken, är "Prima vera" med dess halft satiriska skildring af den levande kärlekens makt öfver multna helgonben och strän- ga klostermurar, kort sagdt, det är en bok, som i mångt och mycket värdigt framhäfver författarens framstående talang — den är ej jämförlig med Bleik, men hvarför alltid falla för frestelsen att jämföra.

Sigrid Elmlad.

Annonsera i Dagny!

Arbeta för Dagny
genom att gynna dess annonsörer

Glöm ej att själfdeklarera i februari!

Själfdeklarationen ger egen debetsedel.

Egen debetsedel ger kommunal rösträtt och valbarhet. De gifta kvinnorna erhålla egen debetsedel efter deklarerad inkomst af 10 kr., om makarnas sammanlagda inkomst uppgår till minst 1,800 kr.

Öppen fråga till centralstyrelsen för L. K. P. R.

Vid Landsföreningens för kvinnans politiska rösträtt centralstyrelsemöte i januari i Stockholm beslöts att under 1913 arbeta fram en masspetition till 1914 års riksdag, en petition som är ämnad att gifva ett bestämt uttryck för hvad kvinnorna kräfvat.

"Vi undertecknade kvinnor ansluta oss till krafvet på full politisk medborgarrätt för Sveriges kvinnor".

Så lyder parollen å de listor, som L. K. P. R. kommer att sprida genom länsförbunden och lokalafdelningarna.

På många håll betraktas masspetitioner med en viss ringaktning. Att få namn under sådana går nog, säges det. Den uppfattningen är ingalunda oberättigad. Det finnes tyvärr många, hvilka ej så noga öfverväga hvad de egentligen sätta sitt namn under, men hvad värde har då namnet? Det ligger makt uppå att vid den planerade stora opinionsyttringen från kvinnorna med kraf på "full politisk rösträtt" åsikter och en fast öfvertygelse står bakom namnet. De kvinnor, som skänka bort sina namn, göra de sig klart hvad de önska, hvad de begära?

I petitionen står: "full politisk medborgarrätt".

Hvad menas härmed frågar man sig. Somliga tyda det så, att kvinnorna i medborgerligt afseende skola bli- va jämställda med männen, och så har hittildags önskemålet formulerats. Men andra mena, att i vårt land ett stort flertal män äro utestängda från full medborgarrätt. — "Bort med strecken" heter det ju. När från detta håll det yrkas på full medborgarrätt, betyder det "rätten får icke begränsas, därför att mogenheten inte finnes, för- mågan att årligen försörja sig saknas eller skyldigheterna gent emot kommun och stat icke uppfyllts".

"Bort med strecken".

Är det detta, som begäres i petitionen?

Kvinnorna behöfva veta hvad för tydning de skola gifva åt densamma, de måste få klart besked därom, innan de teckna sina namn å listorna. När nu så olyckligt är, att formuleringen blifvit oklar, så synes det absolut

nödvändigt, att Centralstyrelsen för L. K. P. R. lämnar en förklaring på hur den tänkt sig saken, hvad den menar med "full politisk medborgarrätt".

Härmed riktas en vädjan till densamma att afgifva denna förklaring.

Många kvinnor vänta på ett förtydligande.

Stockholm den 19 febr. 1913.

Cecilia Milow.

L. K. P. R:s svar.

Landsföreningens för kvinnans politiska rösträtt Verkställande Utskott har till svar på fröken Cecilia Milows fråga gjort följande uttalande:

Formuleringen för principuttalandet vid kvinnornas opinionsyttring för politisk rösträtt och valbarhet "Vi undertecknade svenska kvinnor ansluta oss till krafvet på full politisk medborgarrätt för Sveriges kvinnor", har utsändts för öfverläggning inom L. K. P. R:s 169 själfständiga lokalföreningar och af dessa gillats. Vid centralstyrelsemötet 1913 antogs det enhälligt af de 84 närvarande medlemmarna utan att någon hade en anmärkning angående bristande klarhet att framställa.

Ur de tryckta "Anvisningar och råd till namninsamlare", som i dessa dagar utsändts öfver hela landet, bedja vi att få anföra följande: Orden "full politisk medborgarrätt" innefatta såväl rösträtt och valbarhet till riksdagens båda kamrar som valbarhet till landstingen, hvilken kvinnorna ännu sakna. Då landstingen jämte stadsfullmäktige i rikets fem största städer välja riksdagsmän till första kammaren, är det en inkonsekvens att kvinnorna, som äro valbara till stadsfullmäktige, sakna valbarhet till landsting.

Tecknandet af namn på opinionslistorna medför ingen förpliktelse att stödja något särskildt rösträttsförslag, vare sig med eller utan s. k. streck.

Tecknandet af namn på opinionslistorna innebär endast ett principuttalande till förmån för kvinnans politiska rösträtt. Alla kvinnor öfver 18 år, som äro principiellt för saken, böra därför skriva på, oafsedt om de tillhöra något politiskt parti eller icke.

Dagnys Redaktion

och

Expedition

Klarabergsgatan 48, 2 tr. Stockholm.

Notiser.

De kvinnliga stadsfullmäktigekandidaterna i Stockholm. Sedan partilistorna i Stockholms återstående valkretsar nu blifvit fastställda, äro utom de förut nämnda följande kvinnliga kandidater uppsatta: i femte kretsen, på socialdemokraternas lista på andra plats, fröken Anna Lindhagen (under omval); i samma krets, på de moderatas lista, femte plats, fröken Alma Hedin (under omval), och under strecket, fröken Eugenie Sundholm; vidare i samma krets på de liberalas lista, femte plats, fröken Anna Åbergsson. I tredje kretsen står fru Agda Östlund som fjärde namn på socialdemokraternas lista.

Opinionsmötena mot folkpensioneringsförslaget. Kvinnorna protestera alltjämt genom offentliga möten mot folkpensioneringsförslaget. Till de många i Dagny förut omtalade kunna vi i dag vidare nämna ett i Falun hållet stort protestmöte, anordnad af ordförandena i stadens kvinnliga föreningar och styrelser. Inledningsföredrag hölls af fröknarna Gerda Martin och Anna Holmquist, hvarefter en liflig diskussion vidtog.

Likaledes ha kvinnoföreningarna i Linköping anordnat ett stort kvinnomöte därstädes, hvarvid fröken Gertrud af Klintberg höll inledningsföredraget. Såväl i Falun som Linköping antogs en protestresolution.

Fredrika-Bremer-Förbundet i Arvika har äfvenledes på sitt den 14 febr. hållna årsmöte i en då antagen resolution protesterat mot förslaget.

Kvinnornas hus på Baltiska utställningen. Baltiska utställningens förvaltningsutskott har beslutit bifalva Fredrika-Bremer-Förbundets framställning om att få en tomt fritt upplåten på utställningsområdet för att å densamma uppföra det planerade Kvinnornas hus. Tomten får en yta af 500 kvm.

Rösträttsrörelsen. En ny lokalförening för kvinnans politiska rösträtt har bildats i Kiruna på initiativ af i samhället boende, intresserade kvinnor samt efter föredrag af fröken Ester Holm därstädes. 112 medlemmar ingingo genast i den nya föreningen.

Älfsborgsförbundet för kvinnans politiska rösträtt har till arbetsutskott för 1913 valt fröken Signe Wollter, Trollhättan, ordförande, fröken Ingrid Bergius, Vänersborg, vice ordförande, fröken Augusta Björkqvist, Trollhättan, sekreterare, fröken Selma Wennermark, Öxnered, vice sekreterare, fröken Ruth Bergius, Vänersborg, kassaförvaltare, samt fröken Hedvig Siedberg, Ulricehamn, och fröken Hanna Sjöberg, Borås.

De engelska rösträttsföredragen i Stockholms F. K. P. R. Mrs Coates-Hansens och miss Tites föredrag i Stockholms F. K. P. R. förliden vecka hölls inför en fulltalig publik. Det var en af brinnande övertygelse om sakens nödvändighet på grund af de speciella förhållandena i England genomdad framställning af suffragetrörelsen, som de båda talarinnorna gäfvö. Miss Tites älskvärda personlighet och mrs Coates-Hansens af djup patos burna ord tycktes göra ett starkt intryck på åhörarna, som med lifliga applåder tackade för föredragen.

Föreningsmeddelande.

Fredrika-Bremer-Förbundskretsens Lund med omnejd årsmöte ägde rum fredagen den 14 februari 1913. Sedan års- och revisionsberättelserna upplästs godkände kretsen dessa och beviljade styrelsen full ock tacksam ansvarsfrihet. Till styrelseledamöter återvaldes de afgående utom

fru Hélène Welinder, som afsagt sig. I hennes ställe valdes fru Martina Blidberg. Till revisorer valdes frökarna Ada Westdahl och Lizzie Möller med professor-skan Bergendahl och fru Wemeström som suppleanter.

Till ombud vid Förbundets årsmöte 1913 valdes fru Anna Lewenhagen med fru Carola Eklundh som suppleant.

Kretsen godkände styrelsens förslag att efter krets-nämndens förslag anordna ett offentligt opinionsmöte angående ålderdomsförsäkringskommitténs betänkande. Årsmötet avslutades med samkväm, hvarunder sång, musik och deklamation utfördes.

Till Dagnys läsekrets i landsorten.

Som Dagny önskar vara ett enande band mellan Sveriges kvinnor samt har till sitt mål att tillvarata alla intressen på skilda platser, få vi härmed uppmana våra läsarinor i landsorten att de, för att underlätta denna vår uppgift, ville till tidningens redaktion insända sådana notiser, som utöfver lokalintresset innehålla saker af vikt för kvinnorörelsen i dess helhet.

Frågor och svar.

Hvar kan man prenumerera på Dagny?

I landets alla postanstalter och boklädor kan man beställa huru många ex. som helst.

Skall man alltid prenumerera å dessa ställen?

Ja, ifall man önskar endast 1, 2, 3 eller 4 ex. skall man alltid göra det.

Hvad kostar Dagny i postanstalter och boklädor?

Dagnys postprenumerations- och boklädspris är kr. 4: 50 för $\frac{1}{2}$, 2: 50 för $\frac{1}{4}$, och 1: 25 för $\frac{1}{8}$ år.

Hvilka villkor erhålla prenumerantsamlare å Dagny?

Den, som samlar minst 5 prenumeranter, erhåller en provision af kr. 1:— för hvarje helårs-, 50 öre för hvarje halfårs- och 20 öre för hvarje kvartalsprenumerant.

Huru skall man förfara för denna provisions erhållande?

Sedan man samlat *minst* 5 prenumeranter, går man tillväga på ett af följande sätt:

- 1) **Antingen:** Genom insändandet af prenumerationsafgiften med afdrag af provisionen beställer man det behöfliga antalet ex. (hur många som helst, men *alltid minst* 5) direkt från Dagnys exp., Stockholm, som under samlarens adress i ett och samma paket sänder *alla* beställda ex. Samlaren har då att ombesörja utdelningen till de samlade prenumeranterna.
- 2) **Eller:** Man prenumererar å närmaste postkontor (ej annorstädes) för de samlade prenumeranterna, detta under hvars och ens adress, begär kvitto å samtliga erlagda afgifter, tillställer oss detta kvitto, då vi omgående pr postanvisning sända samlaren den stadgade provisionen.

Hvar, och till hvilket pris kan man nummervis lösa Dagny?

I Stockholms tidningskontor och cigarraffärer samt hos Dagnys kommissionärer i landsorten. Pris 10 öre pr nummer.

Alla skrivelser rörande expeditionen adresseras:

**DAGNYS EXPEDITION,
STOCKHOLM.**

PLATSSÖKANDE.

(Platssökande få sina annonser införda i Dagny för halfva priset eller 7½ öre pr mm.)

Handarbetslärarinna.

Plats som sådan önskas; genomgått kurs vid högre handarbetsseminarium; fortsätter för vidare utbildning; fina referenser. Svar märkt "Handarbete, Nordiska annonsbyrån, Göteborg.

Stenograf &

Maskinskrifverka,

som genomgått elementarskola och snart avslutar kurs i engelsk handelskorrespondens, för öfrigt med flerårig kontorsvana, hvarvid äfven åtskilligt bokföringsarbete förekommit, önskar platsombyte. Svar till "24 år", Stockholm P. R.

Som hjälp och sällskap

hos sjuk dam eller herre önskar enkel bildad 26-årig flicka plats. Genomgått kurs i sjukvård. Fina rekommendationer. Svar till B. H., Trelleborg, p. r.

Bildad medelålders flicka

med jämnt, glatt lynne, huslig, praktisk, önskar i vår plats som värdinna, hjälp och sällskap i familj eller hos ensam dam. Ref. Svar till A. W.", Svenska Dagbl. hufv.-k.

Kvinnlig Gymnastikdirektör

önskar anställning under sommaren vid någon badort i Sverige eller utlandet. Svar till "Centralist", Gumæli Annonsb., Malmö.

Husmödrar!

Ung bildad flicka önskar plats som verklig hjälp i ett bättre hem. Genomgått 6 mån. hushållskurs å större egendom, samt kunnig i handarbeten och linnesöm. För öfrigt ej rädd för arbete. Det bästa betyg o. rek. kan företes. Tacksam för svar är "Göta", Sv. Dagbladets exp., f. v. b.

Hushållsfröken,

skicklig i såväl finare som enklare matlagning samt van att handhafva skötseln i större, finare hem, söker till våren plats på herregård eller hos högre tjänsteman. Tacksam för svar märkt: "Hushållsfröken" Hesselholm, p. r.

Plats

att i Husmoders ställe förestå ett aktningvärdt hem önskas af en medelålders dam, duglig och praktiskt erfaren i ett hems göromål. Svar till "Våren 1913", Svenska Dagbladets kontor, Göteborg, f. v. b.

LEDIGA PLATSER.

Vid

Sundsvalls läroverk för flickor

blir en lärarinnetjänst ledig fr. o. m. höstterminen 1913 på småskolestadiet och möjl. elementarskolans lägsta klasser. Högst 24 tim i veckan. Lön 1,000 kr. jämte 30 kr. i pensionsbidrag. Utbildning: Högre flickskola och 1- å 2-årigt seminarium. Ansökningstiden utgår den 8 mars. Ansökningshandlingar åtföljda af läkarebetyg torde insändas till styrelsen.

Stigge Uddenberg.
förest.

Skolkökslärarinneplats.

Lärarinneplatsen vid Västmanlands läns hushållningssällskaps ambulerande skolkök kungöres härmed ledig att tillträdas 1 instundande april. Lön 900 kronor med 36 veckors tjänstgöring pr år. Ansökningar ställda till sällskapets förvaltningsutskott och åtföljda af ålders-, frejde- och kompetensintyg, insändes före den 15 mars till sällskapets sekreterare, adr. Västerås.

Sjukvikariat

för närmaste 2 månader vid Tvetabergs folkskola (litt. B.) sökes omedelbart hos skolrådet i Tveta, adress Pastorsexpeditionen, Södertälje.

Vikariat

för folkskollärarinna är ledigt vid Södertälje folkskolor under tiden 1 mars—25 maj 1913. Till folkskolestyrelsen ställda ansökningshandlingar insändas ofördröjligen under adress öfverlära-ren A. E. Östergren.

Lärare-inne-tjänsten

vid Sjöborgens fasta folkskola inom Moheda församling, Kronobergs län, kungöres härmed till ansökan ledig hos skolrådet i Moheda inom 60 dagar från denna annons införande första gången i Post- och Inrikes-tidningar. Skolan, försedd med trellig lärarebostad, är belägen nära järnvägsstation. Lön enligt lag.

Moheda den 15 februari 1913.
Skolrådet.

Vikariat.

På grund af sjukdomsfall sökes för återstoden af denna termin vikarierande folkskollärarinna vid Borlänge by invid Borlänge köping af Stora Tuna församling i Kopparbergs län. Lön efter 900 kr. pr år, husrum och vedbränd. Ansökningshandlingar insändas snarast möjligt till

Skolrådets ordförande.
Adress Stora Tuna.

Sanatogen

är det rätta styrkemedlet för alla reconvalescenter efter operationer och mattande sjukdomar, för nervösa, trötta och utarbetade människor. SANATOGEN gifver god sömn, förnyad lifelust och en utpräglad känsla af välbefinnande. Rekommenderas af mer än 16,000 läkare. SANATOGENS GENERALAGENTUR, Kungsgatan 59, Stockholm, sänder envar på begäran gratis och franko broschyrer och litteratur. SANATOGEN är till salu å apotek och i drogaffärer i originalpaket å 50, 100 & 250 gram. För efteranfrågningar varnas!

ROHTLIEB & COMP.

Innehafvare:
Översättarinnan Emilie Kullman.
Kontor:
Nybrogatan 26, Stockholm.
Prima Anthracit i olika krossningar.
Hushållskol, Cokes,
Marie-Briketter till billigaste priser.
Riks. Tel. 40 62. Allm. Tel. 78 39.

Har Ni kylda händer,

grof, rynkig eller röd hud, använd då endast den berömda och mest välgörande

Hudcrëmen Skin Food.

Pris 1:25 o. 2 00 kr. pr burk sändes mot postförskott (porto 40 öre) endast från
Gustaf E. Lindström.

Hölländaregatan 8 B. Stockholm C.
(A. F. 1408).

Lektioner i Linnesömnad

(äfvén blusar, barnkläder m. m.)
Praktisk metod, utan träckling.
Hvarje elev disponerar en symaskin.

KARIN EGNÉR, Stockholm.
Sibylleg. 36. R. T. 35 30. A. T. 21004.

EVA EGNÉR, Malmö.
Fersens väg 2. Tel. 44 90, ev. 40 83.

**Husqvarna
Symaskiner**

Äro helt och hållet tillverkade inom landet, kunna i afseende på konstruktion, hållbarhet samt lätt och tyst gång icke blott mäta sig med utan öfverträffa äfvén de bästa utländska samt äro oomtvistligen billiga i förhållande till sin kvali et. Köp därför en

**Husqvarna
Symaskin.****Ärade Damer!**

Hvem af Eder vill ej öka sina inkomster med 5 kr. pr dag. Detta kan ske genom att till vänner och bekanta försälja det nya hudmedlet »Anatol» som betingar ett minutpris af 2 kr. pr fl. Sändes direkt från fabriken till ett pris af 1 kr. pr. st. om minst 10 fl. rekvireras, fraktfritt, mot förskottslikvid. Agenter antagas. Begär prospekt. *Anatolfabriken*, Vikingagatan 11, Sthlm. Riks. 11032. (A. F. 1411).

Collan-Oljan,

världens förnämsta läderpreservativ, gör skodonen *absolut vattentäta* och *minst dubbelt varaktiga*. Finnes öfverallt å 0:75 och 1:25 pr flaska.

A.-B. COLLAN-OLJE-FABRIKEN, T. OLSEN, Stockholm.

Innehållsförteckning.

Dagens nummer innehåller:

Äktenskap — förvärfvarsarbete. Af A. K.

Verkställande Utskottet i L. K. P. R. till fru Bertha Nordenson.

Fru B. Nordenson till V. U.

”Ett berättigadt likställighetskräf.”

Utlandet.

En ny landvinning.

Otto Sylwan: Johan Henrik Kellgren. Rec. af *Susy Silfverbrand-Erikson*. — Nils Vilhelm Lundh: Från Etna och Vesuvius. Rec. af *Sigrid Elmblad*.

Öppen fråga till Centralstyrelsen för L. K. P. R.

L. K. P. R:s svar.

Notiser.

Föreningsmeddelanden.

Sprid DAGNY!

Prenumeration å Dagny sker å närmaste postanstalt eller bokhandel.